

ज्ञान

भिक्षु अश्वघोष

दान

भिक्षु अश्वघोष
आनन्द कुटी
स्वयम्भू

प्रकाशकः
धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी
श्रीषः

थःगु खँ

भगवान् बुद्धं धैबिज्यागु दु जुजुं निसें कया फोंगी यात तकं सकस्यां यइगु प्यता बस्तु दु अर्यात न्हाथाय् नं म्बाना च्वने फँगु सकस्यां माया दय्का च्वने फँगु गुण प्यता खः (क) दान (ख) प्रियवचन (ग) अर्थ चर्या (मेपिन्त गुहाली बीगु) (घ) समानता । थुपिप्यता गुण धर्म मध्ये फोंसं याय् फुगु दान व अर्थ चर्या । दान बी मफु सां शरीरं मेपिन्त उपकार जुइगु ज्या याना गुहाली बी फु ।

दान बीगु नं थःगु छुं चीज माया सारे याना बी मफुसां अथः छग, बाटा छग, लाल् टेन छप्वाः, सुखू छपा न्ये का वै बले बी फुसा दान व अर्थ चर्या गुण धर्म पुरे यानागु जुइ । तर नुगः स्या स्यां बी मज्यू । मैत्री चित्तं वीफुसा जक धर्मलाइ । थथे थःके दुगु चीज बीफुसा त्वाले सकस्यां येका च्वने दै । अले थत परे जुइवले त्वाले च्वंपिसं गुहाली बी । थुज्योगु गुण धर्म धार्मिक क्षेत्रे जक मखु छेँ छेँ त्वा त्वाले नं प्रचाव जुइला धँगु आशां थ्व दान सफूचा च्वयागु खः । अले थुगु लोके नं परलोके नं भि जुइ । थुगु जन्मे ताले मलाय्कं लिपा भि जुइगु आशा काय्गु मिले मजू ।

ने. स. ११०४
कार्तिक २८

भिक्षु अश्वघोष
ध्यानकुटी भोंत

दान

दान धैगु जिगु जिगु धका क्वात्तुक माया याना च्वनागु छुं वस्तु करपिन्त माया मारे याना बीगु यात धाइ । नुगः मस्यासे त्याग याना बीगु यात नं दान धाइ । त्याग चेतना मदय्कं क्यनेत जक बियागु दान धात्थेंया दान जुइ मखु ।

बुद्ध व बोधिसत्व पिनिगु विचार कथं छुं दानयानाः लिपा अपोसुख सीगु आशां बीगु नं उत्तमगु दान मखु ।

सुयातं दान वीधुंका लिपा व दानकाह्य मनू ताले मलाह्य थःह्यं धैगु खँ मन्यं धका मन स्यंका सिर्ति जक बिया धका नुगः मछिकुसां दान शुद्ध जुइ मखु, पुण्य लाइ मखु ।

दान बीगु धैगु थःगु मन वःलाकेत व शुद्ध याय्त खः । करपिन्त उपकार याय्त नं खः । मदुपिन्त बी बले यक्वं उपकार जू । दुपिसं मदु पिन्त, गरीब पिन्त बीगु बानि जूसा गरीबी तना बनी । थौं कन्हे धनी देशं गरीब देशयात ध्यबां व मेमेगु चीज बिया गुहाली बीगु याना हल । थ्व नं दान खः । तर थःगु बशे तेत बिल धाःसा व दान जुइ मखु, गरीबत उश्राय याय् माला हे भगवान् बुद्धं दान बी माः धै

(२)

बिज्यागु खः । भगवान् बुद्धं त्याग चेतना बःलाकेन हे दानया महत्त्व यक्व देक कना बिज्यागु खः । दश पारमिता मध्ये न्हापां पुरे याना बिज्यागु नं दान पारमिता खः । दान पारमिता पुरे याना च्वं बले बोधिसत्त्वं त्यागीपि भिक्षुपिन्त जक दान मव्यू । शीलवान् पि जक ल्थया दान मव्यू । शिवि राजा जुया च्वं बले मिखा दान ब्यूगु छुं गुण धर्म दुमेसित मखु, विश्वन्तर राजकुमार जुया च्वं बले काय् म्हाय् दान ब्यूगु दुष्टह्य, करुणा चित्त म्याहे मदुह्य, गुण धर्म छत्ति मदुमेसित दान बिल । थःगु चित्त गुलि त बःला, थःगु मन बुद्ध जुइत तकं योग्य जू लाकि मजू, सहन शीलता बः लाःकि मला घका जांच यानासोत । दुशील म्हेसित दान बिया घका नुगः म्छिका मजू । थ्व जुल बोधि सत्त्व यागु खं । बुद्ध जुइम्हेसिगु खं खः ।

सुयात दान बी ज्यू

आः साधारण मनूतेगु श्रद्धा चित्त कथं बुद्धं सुयात दान बी ज्यू, सुयात ब्यूसा अपो धर्मलाइ, पुण्य दै घै बिज्यागु पाखें छक नं विचाः याय्नु ।

बुद्धं ला थुलि सम्म नं घै बिज्यागु दु- नयागु भुइ ल्यंगु जा तकं वां छोय् बले सागले च्वंपि कीत बा ऀंग पछित तकं उधार जुइमा घका मती तय्गु नापं धर्मलाइ । आर्थे मनूतेत दान बी बले पुण्य लाइगु हे जुम ।

गुण धर्मं यक्व दुपिन्त बी बले ला क्म यक्व हे पुण्य दैगु हे जुल ।

थथे धैविज्याह्य बुद्धयात हे नं सह मयापि त्याग चेतना जक मद्रुपि मखु ईष्यालु पि मन्तसें प्रचार यात— भगवान् बुद्धं अपो याना बाखँ कनीगु हे दानया बारे जक व नं थःशिष्य भिक्षुपिन्त व थःत जक दान व्यु मेपिन्त बान बी मते धाइगु ।

ध्व कुप्रचारं कोशल राज्य छगुलि हलचल मचे याना विल । मन्ते छु मखुगु खँ न्यनी बले याकनं पत्याः जू । याकनं फेलेजू ।

कोशलया जुजु प्रसेनजितं विचाः यात भगवान् बुद्धं थथे धै विज्यात खँ ला ? ध्व मखुगु खँ, भ्रान्तिया खँ क्तः मखु छिने याना तय्माः । मखुसा म्वाःसां म्वाःसां मखुगु खँ कया छल्फल व चर्चा याना मन्तसें अकुशल कमाय् याना च्वनी । थथे मती तथा देश छगुलि नायलि च्वय्के विल—

दुरु त्वंके मापि मापि बाहेक मेपि सकल बौद्ध अबौद्ध प्रजागण फलनाय् मैदाने मुने माः, अन गीतम बुद्ध नं बिज्याइगु दु । जुजुया घोषणा कथं सकलें मुनेवं कोशलजुजुं दना भगवान् बुद्ध यात वन्दना याना प्रश्न यात—

भन्ते दान धैगु सुयात बी ज्यु ?

भगवान् बुद्धं लिसः बिया बिज्यात— “यत्थ चित्तं पसीदति तत्थ दातब्बं ।” अर्थात्त गन थःगु चित्त प्रसन्त जुल

(४)

अन दान बी ज्यू, मेकथं धाय्माल धाःसा सुयात यल वयात बीज्यू ।

उलि न्ह्यस लिसः (प्रश्न उत्तर) न्यनेवं बुद्धयात बदनाम यानाजूपिं निगन्थते ख्वा ह्याउसे च्वन । छाया धाःसा सकसिनं इमिगु ख्वा पुलुपुलु स्वल ।

कोशल जुजुं हानं न्यन- सुयात दान बियागुया फल अपो दइले ?

सम्यक सम्बुद्धं धैविज्यात- महाराजा ! न्हाचयागु प्रश्न हे मेगु, आयागु प्रश्न हे मेगु । त्याग यानागुया फल व बियाक न्हाह्यसित व्यूसां अवश्य दै । तर शीलवान पित दान बियागुया फल अपो दै ।

जुजुं न्यन- शीलवान सुयात धाइ ?

बुद्धं धैविज्यात- न्यागू क्लेश मदुपिन्त शीलवान धाइ । इपिं न्यागु क्लेश खः-

- १) कामच्छन्द = भोग बिलासेप्यपूना च्वनेगु आशा ।
- २) व्यापाद = तं व रीसं बदला काय्गु मन सुवा ।
- ३) धीनमिद्ध = आलसी व न्ह्योगुलु जुइगु ।
- ४) उद्धच्च कुक्कुच्च = चंचल व पश्चात्ताप ।
- ५) बिचिकिच्छा = म्वाः मदुगु शंका ।

उलि न्यने धुनेवं अनमुना च्वंपिनि खँ जुल भगवान् बुद्धंला अथे धागु मखु खनि । सुयात यल वयात दान बी ज्यू । बरू गुण घर्मं दुपिन्त दान बी बले पुण्य अपो दै धै बिज्यागु न बांहेलागु व खःगु खँ खः ।

च्याता गुणदुगु पिन्त दान बीगु महाफल दु

छक भगवान् बुद्धं भिक्षुपित घै विज्यात— भिक्षुपि च्याता गुणदुगु बुँइ पुसा पिल घाःसा म्ह.फल दे । बा बांलाक फल सै । छु छु च्याता खँ ले ? १) बुँ बध्या कोथ्या घैगु मदु । २) अगचा व कंरुड मदुगु । ३) पीवं बालि सफरे जुइगु । ४) वांलाक बुँ पालातगु । ५) लः हय् अणुथाय् । ६) लः पिछोय् अणुथाय् । ७) धःदुगु । ८) छां दुगु । थथे हे भिक्षुपि च्याता गुण दुवि भिक्षुपिन्त दान बीबले महाफल दे । छु छु च्याताले ? श्रमण ब्राह्मण सम्यक दृष्टि (मद्वं क खंकेगु) सम्यक संकल्प (मद्वं क कल्पनायाइगु) सम्यक वचन (मद्वं क खँल्हाय्गु) सम्यक कर्मान्त (मद्वं क ज्यायाय्गु) सम्यक अजीव (मद्वं क जीवन हनेगु) सम्यक ध्यायाम (मद्वं क कुतः याय्गु) सम्यक स्मृति (मद्वं क होश तय्गु) सम्यक समाधि (मद्वं क चित्त बसे तय्गु) थुपि च्याता गुण दुपित दान बीगु महाफल दे ।

उथेन्तुं च्वंगु दानया फल उथे मच्चवं

छक सारिपुत्र भन्ते नं वहे बीरां दान यातनं निस्स— लस्यां फन उति मय्यं छायां थें घका भगवान् बुद्ध याके न्यंबले भगवान् बुद्धं घै विज्यातः—

(६)

अथे जू सारिपुत्र ! थन गुलिसिनं व्यूगु अज्योगु हे
दानया फल विपाक तःप्रं मजू । सारिपुत्र ! गुलिसिनं
व्यूगु अहे जीरां व्यूगु दानया फल महान जू, तःषं जू ।

भन्ते ! छुकारण ख छु हेतुं खः अथे असमान फल
पावे जूगु !

सारिपुत्र ! सुं मनुखं श्रमण ब्राह्मण पिन्त नय
स्वनेगु, वसः, रथ वाहन व निवास छें, मत आदि लिपाया
आशायाना, नुग स्यास्यां दान बिइ हानं सिनां वना लिपा
थुकिया भोगयाय् दयमा धका आशायाना दान बी । छु ले
सारि पुत्र थथे मतीतया दान बिया च्वंवि दुला ? दु भन्ते !
धका सारिपुत्रं भगवान बुद्ध यात लिसः विया बिज्यात ।

भगवान् बुद्धं वैबिज्यात—सारिपुत्र, गुम्हेस्यां सापेक्ष
(आशाकुति) जुया दान बी लिपायागु आशा याना दान बी
व मनु सिना चातुर्महाराजिक देवतापि नाप ना जन्म काइ ।
तर व उगुकर्म व ऋद्धि (सिद्धि) फुत धाय्त्र ववे कुतुं
वनी । सारिपुत्र ! गुम्हेस्यां आशाकुति जुया दान बी मखु,
सम्पत्तिसच्चित्त प्यमपुसे दान बी, वं लिपाया आशा नं
मयासे दान बी, वं सी धुंका सुख भोग याय् धकानं मतो तै
मखु । थुकथं दान व्यूसा व दान व्यूगु मिले जू पाय्छि जू ।
थुकथं मिले जू कथं नं मिले मजू कथं नं दान व्यूपि दु
मखु ला ?

दु भन्ते ! धका सारिपुत्रं लिसः बिल ।

सारिपुत्र गुम्हेस्यां सापेक्ष (आशाकुति) मजूसे दान

बी व सिना बना ब्रह्म कायिक देवतापि नापं (ब्रह्म-लोके) जन्म काइ । व थःगु कर्म व सिद्धि फुइ धुंका हानं थ्व लोके वैमखु । अनागामी जुइ । सारिपुत्र थ्व हे हेतु खः थ्व हे कारण खः निम्हे स्यां उतियं क दान व्यूसा फल उति मग्यं । (अंगुत्तर निकाय)

थौया समाजे लखपति तेगु त्याग बा दान यात अपो-सिनं पत्या याः प्रशंसा याः । द्रुलंदोदां फुका यज्ञ आदि यात धासा लखं लख दां फुका पंजरा यातधा.सा व थें धर्मात्मा मेपि सुं मदु धाइ तर छह्य गरीबह्य सिनं दान पुण्य यासां इमित धर्मात्मा व त्यागी धाइ मखु । इमित स्वर्गे बनी धका सुनानं धाय् मफु । तःमि पिन्त जूसा स्वर्गे वनीनं धाइ । सी धुंका स्वर्गे छोय्त ठेक्का काइपि नं दु । तर गौतम बुद्धया बिचार कथं दोलं दो दां खर्चं याना दान याः पिन्त स्वया थः थःम्हं परिश्रम याना दुःख कष्ट सिया निगः प्यंगः मुंका त्याग यागुया फल ऊन अपो ।

तथागतं धै बिज्वागुदुः-

धम्मं चरे योपि समुञ्जकं चरे

दारंच पोसं ददमप्प कस्मि

सतं सहस्सानं सहस्स यागि नं

कलम्पि नाग्घन्ति तथा विध ससतेति

अर्थ— कष्टमय जीवनं वा कुटिबाना, घाय्लया बा च्योज्या यानानं कला काय्-ह्याय् पालन पोषण याना नं

(८)

निग प्यंगः वा ण्हि जाकि छहा जक ल्यंका नं दानयात्त
धाःसा वं यागु अलदानथा महत्व द्दलंदो दाँ फुका भारि
नकसां यागु लखपतिया पुण्य स्वयानं दोछि दुगं अपो दु ।
अर्थात् व गरीब म्हेस्यां यागु दानया सच्छिव्वे छबो हे मग्गं
व लखपतिया दान ।

अले देवता छहा तथागतया ण्होने च्वना थ्व श्लोक
बोना धाल-

केनेस यञ्जो विपुलो महग्गतो
समेन दिन्नस्स न अग्घमेति
कथं सहस्सानं सहस्स यागिनं
कलम्पि नाग्घन्ति तथा विधस्सतेति ।

अर्थ- गथेजुया दौलंदो दाँफुका यागु तःधंगु धर्मं सोयानं
व गरीबह्वासिनं यागु दान दोछिदुगं तःहं जुइ थ्व
थुइका काय् मफु । गथे जुया निमेसिगु दान गरीबह्वासिगु ति
सच्छिव्वे छबो हे मग्गं थ्व खँ स्पष्ट जुइक कना बिज्याहुं ।

अले तथागतं व देवता यात्त गाया द्वारा आज्ञा जुया
बिज्यात्त -

ददन्ति हैके विसमे निबिठ्ठा
जेत्वा बधित्वा अथ सोचयित्वा
सा दाविस्सणा अस्सुमुखा सदण्डा
समेन दिन्नस्स अग्घमेति
एवं सहस्सानं सहस्स यागिनं
कलम्पि नाग्घन्ति तथा विधस्से तेति ॥

अर्थ- गुलिगुलि तःमि पिसं (काय, वचन व मनं) करपिन्त दुःख विया, हिंसा याना, शोषण याना मुंका तगु धन दान याइ वा त्याग याइ करपिनिगु खोबि ब्यूगु दान सदण्ड (दण्डं करपिन्त ख्याना) ब्यूगु दान व गरीबहासिनं धार्मिकं थगु परिश्रमं यागु दानति मग्यं । उकि दोलंदो दाँ फुका दान यागु पुण्य सोयानं व गरीबहा सिगु दान तःधं ।

उकि थथे गुलिखे लखपतिया दान तःधं थें च्वनं नं व धात्थें तःधं मजुया च्वने फु । छ्याय् धाःसा गुलि गुलि धनीत सुं क च्वं च्वनी उकि वयागु दान ज्यामित्ते चःतिया कमाइ जकं दान खः धाइ ।

धात्थें धाय् माल धाःसा दान या अर्थ सर्व साधारण (आपासिनं) याउंके थूथें च्वंसां त्याग वा दानया धात्थें अर्थ थुइके अःपु मजू । दानया बाँलाक अर्थ थूसा, शुद्ध रूपं तप्यंके मन चक्कंका दान बिया च्वंसा, नुग मस्याः सा व धात्थें मनूया शोभा खः, दुर्गति निवारणया उपाय खः । शान्ति व भिगु ज्याया आशीर्वाद खः । मखुसा खापाः जक पुया च्वंथें जुइ ।

थन चित्तया खँ खः । वस्तुया मखु । थव हाकुगु नुगः यात गथे याना यचुके फँ वहे उपाय जक कनेगु बुद्धया उद्देश्य खः । धर्मो च्वनेगु व धर्मया ज्या यायगु अःपु मजू ।

थन छगू बुद्ध कालिन घटना छगू न्ह्यथनेगु अपो खँ जुइ मताया । तथागत राजगृहे विज्याना च्वन । छन्हु

(१०)

वसपोल गामे भिक्षु विज्यात् । बुद्ध व सारिपुत्र महास्यबिर
पि ध्यानं दना आपालं धैर्ये भिक्षा विज्याइगु हे गरीब पि
दु थाय् । कप्प थाइ थाय्, पोरेत्तेगु गामे गनकि गरीब त जक
यक्व बास यानाच्चनी । छाय् धाःसा अमिसं दान धैगु बी
मसः । दान धयागु याय् मसः । दान वा त्याग धैगु छु,
थुक्रिया छु गुण खः इमिसं मस्यू । उकिं वसपोल बुद्ध भिक्षा
विज्याइ बले वसपोलया पात्रे (गोलपाते) छुं नं छु तथा
बिल धाःसा अमिगु मने त्याग भावना वइ । मन प्रसन्न
जुइ अले धर्मलाइ, पुण्यदै ।

अन गामे कपिल बस्तुं वया च्चंपि गरीबपि ज्यापुत
निमित्तपू दु । मिसां थः भात यात नके धका छुचुं मरि
दयका यंका च्चंबले बुद्ध भिक्षा विज्याना च्चंगु खन ।
बुद्धयात नमस्कार याना थःगु भाग बुद्धया पात्रे तथा बिल
मतलब दान यात । गौतम बुद्धं आशीर्वाद विसें धै विज्यात
थुगु पुण्यया प्रभाव छंगु जीवन सुखमय जुइमा । निर्वाण
प्राप्त याय्त हेतु जुइमा । छाय् धाःसा वमिसां मने छुं
स्वार्थभाव मतसे थःगु भाग बुद्धयात दान बिल, चित्त भिन ।
लिपाया छुं आशा मया ।

व मय्जुं थः भासया थाय् वना बुद्ध नाप लागु व
जूगु खँ फुकं कन । कलाया खँ न्यने धुंका व ज्यापु भाजुं
भगवान् बुद्ध याथाय् वना धावन-श्रमण गौतम । छुं
मस्यूह्य बिमि कलायात बाखँ कना मूर्ख याना ठने याना का
मखुला ? जि छता खँन्येने मास्तेबो जावा अज्यागु छुचुं

मरि दान याना निर्वाण प्राप्त याय्त हेतु जुइ धका गुकथं
 घयागु ? उलि दान बिया खने मदुगु विश्वास याय् मफुगु
 महानगु सुख प्राप्त जुइ ?

भगवान् बुध्दं वयात लिसः बीन्ह्यो वयाकेन्तुं न्ह्यसः
 न्यना बिज्यात— थ्व संसारे आश्चर्यगु छुं बस्तु खनागु
 दुला ?

वं लिसः बिल— जि थ्व जीवने अज्योगु यक्व चीज
 खना तर जि खनागु छता चीज थ्व हे राजगृहे च्वंगु बरगद
 सिमा मुगुकि अति विशाल । वसिमाक्वे न्यासःगु बैलगाडो
 तय् ज्यू ।

बुध्दं धै विज्यात—व अपाय् सकं तः मागु बर सिमाया
 पुसा गपाय्गः जुइ ले ? दकसिबे चीग जूसा वजि त्हुइगु
 उगः अपाय् गः जुइमाः कि छेँ अपाय् गगु वसिमाया पुसा
 जुइमाः ।

व मनुखं थाल— श्रमण गौतम छपिसं छु खँ धै विज्या-
 नागु । आश्चर्यगु खँला व सिमाया पुसा ला साप चीग ।
 धात्येँ धाय् माल धाःसा तू वराबर जकजुइ ।

बुध्दं धैविज्यात— छं विश्वास हे याय् मफैगु खँ कन ।
 अपीचागःगु पुसां अपाय् मागु सिमा बुया वइला ? छं मखुगु
 खँ लहात जि पत्याः मजू ।

व मनुखं घमण्ड याना धाल—छपिनि विश्वास मजूसां,
 पत्याः मयासां चिकिचा गःगु पुसां तःमागु सिमा बुया बगु
 जिगु थ्व मिखो हे खनागु दु ।

(१२)

भगवान् बुध्दं वैबिज्यात- आमथे खःसा छं गथे
अज्योगु चिकिचाःगु पुसां तःमागु सिमा बुयावल धाल अथे
हे ततः ह्गु पुण्य व सुख चिचिधंगु भिगु ज्यां दे वंगु खः ।
थ्व हे खँ जि छिमि कलायात धयागु खः । बुध्दं हानं
व्याख्या याना वैबिज्यात- चेतना अनुसारं कर्मफल भोग
याय् मालीगु खः । दकसिबे तःधंगु खँला निस्वार्थी भावनां
दान बीगु खः । थथे दान बियागु पुण्यं बीधिचित उत्पन्न
जुइ । छुचुं मरि जूसां छिमि कलानं निस्वार्थ भावं
दान याःगु जुया जि प्रशंसा यानागु खः ।

भगवान् बुध्द व श्रावक भिक्षुपिनि नियम मध्ये छगू
खः भिक्षा वनेगु । हाकुसे च्वंगु गोलुपा ज्वना भिक्षा वनेगु
या अर्थ प्वाः जाय्केत आहार काः वनेगु जक मखु कि
मनूते प्रति करूणा तथा पवनागुलि गुवल्ले दान बी मनंनि
पिनि दान बी सय्केत व त्याग चेतना दय्केत खः ।

सुखमय जीवनया मू लुखा हे त्याग चेतना खने दु ।
तर सुनां गुलि दान याति धैगु थ्व प्रश्न सोया नं गुह्य स्यां
गज्यागु अवस्थाय् दान यात धैगु आधारे वंगु त्यागया,
मुल्पां कन जुइ माः । दान व परित्याग तराजुइ लनिगु
सोधानं गुणयागु कसी च्वला स्वे बले अपालं सत्य न्होने दं
बी । बीगु वस्तु स्वया चेतनाया खँ खः । बुध्दं धै बिज्यागु दु
चेतना हं भिक्खवे कम्मं बढामि अर्थात् भिक्षुपि चेतनायात
हँ कर्म थोय् ।

चेतना घंगु गुलिसिनं मधुइ फु । मने वैंगु कल्पना बा
जिसया पासो खः । थव खं थुइका वा या लामो थव दानवा
बारे बोइ च्वंहा सिंगु अनु भवया खं न्हयथने ।

थव खं च्वै च्वंहा छहा भिक्षु खः । दानया बारे बाखँ
नं कना च्वंहा खः । गुबलें गुबलें थःत दान वै च्वंगु फलफुल
व मरिषरि भचा अपो दै च्वनी । अबले मेपिन्त नं बीगु
मती वो । मेपिन्त बी बले बांमलागुली लहाः बनी । बांलागु
जक थःत धका छखे तै । बी बले घंगु भिंगु व्यूसा पुण्य
लाइ । अथे मखुसा फलफुल पसला ते मी मफुगु स्यंगु दान बी
थें जुइ । “द्योयात लःसि थःत फँसी” घाःथें जुइ ।

छक पासो छहा नाप लाःवल । न्हूहा कला व्याहा
याना नापं बोना बल । छुं नं छुं कोसः (उपहार) बीगु
मती वन । चयात बी लोगु छता हे जक चीज दु । व विदेशं
हे तयागु । व चीज जित नं योगु ज्याय् खेले दुगु जुया
च्वन । बीला मबीला, बीला मबीला जुया मन नाप संघर्ष
जुया च्वन । बिल धाय्वं थःत मदथें नं पीर जुल । मन
नाप ल्वा ल्वां बिहे विद्या । बी धुंका बहनि छने तेका तक नं
मन सुख मता । ए घैंगु मनं च्व्बुक त्याग मया । अले थःतै
थःहा न्वात-त्याग व दान या बाखँ कना च्वनीम्हेस्यां छता
चीज पासो यात दान यातं मन सुखमता नुगः मछि का
च्वन । अज्योहा का भिक्षु ! थुलि मती तया च्व्बुक त्याग
याना । अले तिनि मनं याउँल । चेतना शुद्ध मजुलें कि

(१४)

दानं शुद्धं जुहो मखु । धात्ये या दानं जुहो मखु । गुलिखे
मनूत दु दानं याय् धुंका नुग मखिका च्वनी पि । स्याग याय्
धुंकांनं नुग स्थाना सित्ति जक बिया घका मती ते च्वन कि
दानया फलं छुं दे मखु । फन अकुशल जक जुहो ।

प्यंगू प्रकारया दानं विशुद्धि

भगवान् बुद्धं दानं दक्षिणा शुद्धं व अशुद्धं जुहो बारे
आनन्द भिक्षुयात् कना बिज्यागु खं मज्झिम निकाय च्वंमु
छोटकरी थन न्ह्यथने त्यना ।

आनन्द ! थुपि प्यंगू प्रकारया दक्षिणा (दानं)
विशुद्धं दु छुछु ? १) आनन्द ! गुलि गुलि दानं दायक
(जजमान) पाखें शुद्धं जुहो दु, प्रतिग्राहक (काइमेस्या)
पाखे मखु । बीह्म दाता शीलवान् धर्मात्मा जुहो, तर
दानं काइह्म दुःशील, पापी । थुगु पत्ति बीह्म दाता शुद्धं
जु । काइह्म अशुद्धं ।

२) गुलि गुलि प्रतिग्राहक (काइमेस्या) पाखें शुद्धं
जु दायक (बीह्म) पाखें मखु । अथे भैगु दानं काइह्म
शीलवान् व धर्मात्मा जूसानं बीह्म दुःशील व पापी । थुगु
पत्ति दानं काइह्म शुद्धं जुल, बीह्म अशुद्धं ।

३) दानं बीह्म दातानं काइह्म प्रतिग्राहकं नं निखलं
नं अशुद्धं नं, दुःशील पापीत । थुगु पत्ति दानं दातानं,
प्रतिग्राहकं नं निखलं नं अशुद्धं ।

४) गुलिगुलि दान दाताया पाखें नं शुद्ध जू प्रतिग्राहक पाखें नं शुद्ध जू । थ्व गथे धाःसा दान बीम्ह दाता नं शीलवान् (शुद्ध) धर्मात्मा जू । अथे हे दान काइम्ह नं शुद्ध शीलवान् पुण्यात्मा जू । आनन्द थुं प्यता दान दक्षिणा विशुद्धि शुन । (मञ्जुसूत्र निकाय)

दान यानाया न्याता फल दु

१) दाता (बीम्ह) अपासिया यै. प्रियजुइ । १) सज्जन तसें पत्यायाइ गुहाली बी । ३) यश, कीर्ति सकभनं फैले जुइ । ४) थःमिसा नं धर्म चित्त दुम्ह जुइ, धर्म लगेजुइ । ५) थ्व शरीर तोता सुगति (स्वर्ग) वनी । (अंगुत्तर निकाय)

चान्हं न्हिनं पुण्य बढे जुइगु दान

गुम्हेसिनं स्वाँया बगीचा दय्का, सिमा पिना बी, तापु दय्का बी, ब्वंगा व तुं फल्चा दय्का अथे हे बिहार दान बी व धर्मात्माया पुण्य चान्हं न्हिनं बढे जुइ ।

धर्म दान दक्वसिबे तः धं

मेपिन्त ज्ञानगुणया खँ न्यं केया लागी बाखँ कँकेगु,

(१६)

धर्मया सफू छापे याना इना बीगु, धर्मया पत्रपत्रिका न्याना
बा छम्ह निमेसित ग्राहक याना बान बीगु इत्यादि धर्म दान
ख. । पुज्योगु धर्म दक्क दानयात त्याकी, फुक्क दानसिकं त;
धंगु धर्मदान खः । उकिं भगवान बुद्धं धै बिज्यागु दु।

सव्वदानं कम्मदानं जिनाति

सव्वरसं धम्म रसं जि नाति

(धम्मपद)

धर्म दानं फुक्क दानयात त्याकी, धर्म रसं फुक्क
रसयात त्याकी ।

धर्मकीर्ति प्रकाशन
नेपाल भाषा

१) बुद्धया किनिगू विपाक	२६) वाधिसंघ
२) अभिधर्म भाग-१	२७) शाक्यमुनी बुद्ध
३) मंत्री भावना	२८) अनत्त लक्षण सुत्त
४) ऋद्धि प्रातिहायं	२९) वासेट्ठी थेरी
५) योह्य म्हाय	३०) धम्म चक्कावत्तन सुत्त
६) पञ्चनीवरण	३१) लक्ष्मी द्यो
७) बुद्ध धर्म, द्वितीय संस्करण	३२) महास्वप्नजातक
८) भावना	३३) अभिधर्म भाग-२
९) एकताया ताःचा	३४) बाखँया फल भाग-१
१०) प्रेमं छु ज्वी ?	३५) " " " २
११) कर्तव्य	३६) जातक बाखँ द्वितीयावत्त
१२) मिखा द्वि संस्करण	३७) राहुलयात उपदेश
१३) बुद्धया अन्तिम यात्रा १	३८) अहिंसाया विजय
१४) " " " २	३९) प्रौढ बौद्ध कक्षा
१५) त्रिरत्न गुण स्मरण (तृतीय संस्करण)	४०) मुखंहा पासा मज्जू
१६) परित्राण (द्वितीय संस्करण)	४१) बुद्धया अर्थनीति
१७) कर्म	४२) श्रमण नारद
१८) प्रार्थना संग्रह द्वि. संस्करण	४३) क्षान्ति व मंत्री
१९) बाखँ भाग-१	४४) उखानया वाखँ पुचः
२०) " " २ द्वि. संस्करण	४५) पालि भाषा अवतरण
२१) " " ३	४६) पालि प्रवेश भाषा-१
२२) मत्ति भिसा गति भिनी	४७) चमत्कार
२३) बौद्ध ध्यान	४८) मणिचूड जातक
२४) हृदय परिवर्तन	४९) चरित्र पुचः
२५) न्हापांयाह्य गुरु ? द्वि सं.	५०) महाजनक जातक
	५१) गृही-विनय त्. सं.

- ५२) बाखें भाग-४
 ५३) अभिधर्म
 ५४) सप्तरत्न धन
 ५५) महासति पट्टान सूत्र
 ५६) शान्तिया त्वाचः
 ५७) चरित्र पुच भाग-२
 ५८) बुद्ध व शिक्षा
 ५९) जातक माला भाग-१
 ६०) बौद्ध ध्यान भाग-२
 ६१) किता गीतमी
 ६२) जप पाठ व ध्यान
 ६३) लुम्बिनी विपस्सना
 ६४) विश्व धर्म प्रचार देशना
 ६५) योगिया चिट्टी
 ६६) बुद्ध-जीवनी
 ६७) पालि प्रवेश भाग-२
 ६८) विश्व धर्म प्रचार देशना भाग.२
 ६९) जातक माला भाग-२
 ७०) सर्वज्ञ
 ७१) धम्मपद कविता
 ७२) धर्म मनीनि
 ७३) दान
 ७४) सर्वज्ञ भाग-२

नेपाली भाषा

- १) बौद्ध प्रश्नोत्तर
 २) बौद्ध दर्शन
 ३) नारी हृदय
 ४) बुद्ध शासनको इतिहास
 ५) पटाचारा
 ६) ज्ञानमाला
 ७) बुद्ध र वहाँको विचार
 ८) शान्ति
 ९) बौद्ध ध्यान
 १०) पञ्चशील
 ११) लक्ष्मी
 १२) उखानको कथा संग्रह
 १३) बौद्ध जगतमा स्वास्थ्य सेवा
 १४) मिलिन्द प्रश्न
 १५) श्रमण नारद
 १६) वेसन्तर जातक
 १७) बौद्ध विश्वास भाग-१
 १८) सतिपट्टान भावना
 १९) बौद्ध विश्वास भाग-२
 २०) बौद्ध दर्पण

Dharmakirti Publication

1. Buddhist Economics & The Modern World
2. Dharmakirti Vihar Today
3. Dharmakirti Vihar

याकू:- रोबन प्रिन्टर्स, धंहिली